

חכמת שלמה

מו מהיי בם השים. ומחת חני השיש לא מצחת כך לכתמנה אסול השול לל מוכם דכדישבד לא מהיי. שוג ראימי באורים ומותים שהנים כה. לך כתשי שלי סר יתרה כמכמי דמוליין היש"ש במאלה כדרכו בכל דין דיין מודה לאף בדיעבד לא היו מפיקה יש"ש:

חירושי רעק"א

שרף אות מדן בישר של ידי נההכשיל מש ול הידי למנק דיעבר אל שלט שסט בס ול הרשות כיד הידי למנק לידי להמולי למפוש מהני שום דבר בידי נודים למנים מהני שום דבר בידי נודים עביל של הידי נודים למניש מהני שום דבר בידי נודים עביל של לידי מו מוש מדיש הידי לידי מוש מדיש הידי לידי מוש מדיש לידי שום דבר בידי נודים לידים הידי לידים הידי לידים הידים לידים בידי לידים הידים לידים בידים לידים בידים לידים בידים לידים בידים לידים בידים לידים בידים בידים בידים לידים בידים ביד

פתחי תשובה

ואי אפשר למיהדר דמן אומן (יב) ומחייבין אומן לשלם (מרדבי ריש פרק : החובל ועיין לקמן סימן כיט סיב

ר, (יג) [כב] ע אע"פ שדיינים שאינם סמוכים כא"י אינן מגבין קנסות (יד) מנדין אותו עד שיפיים לבעל דינו מגבין קנסות ייי מנדין אותו עד שיפיים לבעל דינו יו יי וי וכיון שיתן לו (מי) שיעור הראוי לו מתירין לו נין נתפיים בעל דינו בין לא * נתפיים) (מו) זי זי וכגן פי וכן (יי) אם (מו) תפס הניוק שיעור מה שראוי לו לימול צייה ז (מו) ס

כאשר זמם כשעדיין לא הוליאו דקנק ים והם דכתב והחתו ולם כתב זוכחשו משום לבהכחשה דשנים אמרו ה והוציאו ממון על פיהם ולאחר זמן או שנים ואמרו לא לוה בכה"ג אם וליאו ממון על פיהם אין מחייבין ותן דמה ראים להאמין לאחרונים יותר לרחשונים משח"כ אם החמו וכמ"ש

מור והמחבר לקמן בר"ם ל"ח וסי ל"ח וסי מ"ו בסעיף ל"ו : יז. וכיון שיתן לו ייעור הראוי זו מתירין זו. כלשון המחבר כן הוא ל' הרמב"ם בסוף פ"ה דסנהדרין אייון וכתב שם עוד ז"ל מתירין לו בין נתפיים בעל דינו בין לה נתפיים ונראה דכן ריכין להגיה כאן בדברי המחבר ומ"ש וכיון שיתן שיעור הראדי לו נראה אינו ר"ל כל דמי מקו דווקא אלא קרוב לאותו שיעור וכ"כ הטור בשם רב מירה והרא"ם² דבקרוב לשיעור מקו סגי ע"ש והרמב"ם נקט כלשון הר"ף כתב שכן מנהג הישיבות וכדרישה הוכחתי שגם דעת הרי"ף כן ע"ש השמה א"ש שהולרך לכתוב דמתירין לו אפיי לא נתפיים בעל דינו פיי אף ורוצה שיתן לו כל דמי מקו וא"ש נמי שסיים וכתב ז"ל וכן אם תפס המחק ד' אין מוליאין מידו כו' דקשה מאי וכן כו' דכ' הלא כ"ש הוא אלא ודאי ותא לאשמועי דאפילו אם תפס דמי כל מקו אין מוליאין מידו וכ"כ הטור שם הרא"ש ב דאין מוליאין מידו אלא המותר מכדי מקו. גם י"ל דבכלל מה זראר ליטול דקאמר הוא ג"כ 📾 כפל וד׳ וה׳ דג"כ אין מוליאין מידו וכמ"ש כ"ק שאחר זה ולי וכן ה"פ אע"פ שדיינים כו' אין מגבין קנסות מ"מ ש מיקון לנחק וכר׳ במה שמנדין המזיק וכר׳ וכן יש מיקון עוד כאם תפס וק"ל: ה. אין מוציאין מידו. פי׳ ואפילו תפס יותר מכדי הזיקו אם נחסייב לו ב"כ אם היו דנין אותו כגון כפל ד' וה' תפיסתו תפיסה וכ"כ הרא"ש והטו' מ"ם שמ"ט ועפ"ר וכן מוכח מדברי מור"ס ז"ל בסי׳ שמ"ח ס"ד ע"ש ל ובעיר שושן כתב דאפי בלא תפיסה כשמנדין אותו עד שיפיים הנחק אין מתירין אותו מהנידוי עד שיתן קרוב לכפל ד' וה' כו' ח"א שהרי נסי' שמ"ע מבאר כל היכא דלא תפים ליכא למ"ד שיהא בנידרי עד שיתן יתר מכדי מקו ע"ש מילחה בטעמה וכן מוכח ממ"ש הטור בסי זה בסעיף ר"ה ז"ל וסמכו חו"ל כי ראו שיבא מזה מק גדול במה שאין דנין דיני קנסות ועשו תקנה לנדות החובל עד שיפיים הנחבל בקרוב כו' משמע דוקא דעל קנם חבלה והדומה לו מנדינן שאין בו שום ממון יתר ומשום דאל"כ כל אחד יחבל יחיק לחבירו ולה משום כפל ד' וה' דאף אם לה יגבוהו אין לומ' שכ"ה

דייני ח"ל אבל התוספת אין גובין כו' ובזה נסמלקה תמיהת מהרש"ל פרק החובל סיי הי שכתב ח"ל תימה שהרמב"ם כתב דגדלות והבלות אין דנין בח"ל ואח"כ כי מי שגנב או גזל כו' וכן נראה לפע"ד דעת הרא"ש רפ"ק דסנהדרין ותח"ב כי תי שגנב סו גו כרי וכן ניסה נפע"ד לענו הינה ע לפ ין לנוסה לב הינה בי אם הפר הינה ביר.
והטור שכתבו סתמת דכל גדלות שכיתי ודנין לותס וכן נילחה לפע"ד דעת א מהבר ב"ר וכו אם הפר יוניק ביר.
רב האי שהביא הטור לקמן ס"ס ח"ך ודלא כמהרע"ל שם שכ" דלדעת מה מים מרשה כל מייני ביר מיים מרשה דגדלות ע"י הבלות אין דנין ולכך כתב כאן המחבר בסתם יו שגנב או גו לל משפת רק דלעתלה אמר נשפות דגדלות ע"י הבלות אין דנין ולכך כתב כאן המחבר בסתם יו שגנב או גו לל משפת רק דלעתלה אמר נשפות דגדילות ע"י הבלות אין דנין ולכך כתב כאן המחבר בסתם מי שגנב או גול גובין ממנו הקרן והיינו ע"ם מה שהבים בשפרו כ"י דברי הרמב"ם ומשמע מדבריו בב"י שגם לעת הרא"ש והטור כן וע' בטור וב"י לקתן ר"ס ל' וכן נראה עיקר לדינא וכת"ש התוס' ושאר אחרונים שמעשים בכל יום שדנין דיני גדילות ע"ם [ודברי הב"ח בדעת הרא"ם מעורבבים שבתחלה כי שר" כתב לדעתו כהתוספות דגדלות הבאות ע"י הבלות אין דנין ובסוף כתב שדעת הרא"ש כהרמב"ס. ובאמת המעיין ברבי ירוחם יראה שלא כתב כן אלא בשם תוספות הרח"ש ע"ש]: (י) דינא דגרסי בו". ע"ל סי ס"ו ספיף ל"ב [הג"ה וסי שפ"ו] שהארכתי שם אי דינא דגרמי חייב משום דינא או קנסא ולו"ק: (יא) עדים שהעידו עדות שקר. כ"ל סימן כ"ח ס"ג בסג"ה: (יב) ומדייבין אותן לשלם כו'. וכ"כ מהרש"ל פרק המוכל סי" ה' ועמ"ש לקתן ס"ם ל"ה מזה: (יג) אע"פ שדיינים שאינם סמוכים כו'. עיין ביש"ש פ"ח סי ו' חלוקי דינים כזה: (יד) מנדין אותו. והיינו דוקה גבי חובל וכיולה כו מנדין שאין בו שום ממון יותר משום דאל"כ כל א' יחבל ויזיק לחבירו (") אבל לא משום כפל ד' וה' וכ"פ הסמ"ע ס"ק י"ח וכ"כ מהרש"ל סימן ו' ע"ש: (מו) זכן אם תפס הניזק. בדיני ישראל אבל לא בדיני עכו"ם מהרש"ל ביש"ש פ"ק סי מ"ג: (פוז) אין מוציאין מידו בו". ואפי הודה קודם שתפם מהני תפיסה משום דבומן הזה לא מיפטר בהודאתו (") ואפי לא באו עדים כ"כ הטור בשם הרמב"ן" וכדבריו סתם לקתן סיי שמ"ח וכ"כ הסמ"ע ס"ק י"ח וכשומר שטוען טענת גנב והוא עלמו גנב כיון דלא משלם כפל אלא בנשבע לפני ב"ד ואנן לית לן ב"ד מומחה א"כ לא נתחייב בכפל ואפי תפס מפק" מיניה

אין דנין דלא שכיתי היינו הקנס מגזילות

כגון משלומי כפל וד' וה' וכה"ג דה"ל לא

שכיח ואה"ל דהמ"ל בפי המגרש דלית ביה

חסרון כים אלא משום חבלות קאמר

הכי וכן מדוקדק בלשון הרמב"ם פ"ה מה"

סנהדרין_וה"חן שכי ח"ל דיני קנסות כגון

גדילוי ותבלות ותשלומי כפל כו' אין דנין

כו' מי שגנב או גזל גובין ממנו הקכן

בערה ה אם הפכ, כי אפי נפרס שאין ספס המפיסה שלן שיחים לו נאפנות אלל הספס שאין אה החוק הייסה כמיל וכל שמקה ה אם הפכל בי בשם הרב הב" הבהיל שמפק אלי הייסה כמיל מול המספה כבי אש בי משל נוספיה: בשם הרב הב" הבהיל מדה שמפק האירובור בב"ל בדה הו הוא למון היי בא אלה א היי אפרטו. ולא ממתכ כן כנים ואמר ונור בב"ל בייסה מספה לה יים ואל בי מדה ובי אפרטו. ולא ממתכ כן כנים ואמר וכנים שמפקל, כי וי כי מלאל שון את הו משלק ומוד שפה זיל מורסו מקר משר עביים ור לביין לאתים וכי בפיל למים מספה לה מי או בייסה לא מור בייסה לה מים לוני מור בייסה לה מים לה מ ביאר הגר של המנות הול זכ שהיר כמהה מי כשים מלינו שהיו דען ביותר הוא משמח להיינה ביותר הוא שהיו הוא מתוך קף הומי מה שהקום של היינה ביותר הוא מתוך קף הומי מה שהקום מלינו שהיו דען הומי מה שהקום ביותר הוא מתוך קף הומי מה שהקום מלינו ההלים בי נרש מנהי לתולה להומי המתוך קף הומי מה שהקום ביותר הוא שהחות היינה שהיו דרמה היינה שהיו להמתוך מתולה מתולה ההלים בי נרש מנהי לתולה להומי המתולה וריכ מעורית בריים לי להיינה מתוך מתולה להומי המתולה להיינה ביותר מתולה להומי המתולה להיינה מתוך מתולה להומי המתולה להיינה מתולה להומי המתולה להומי להומ

ביאור הגר"א

זישוב.
על פיהם אין מחייבין אותן דמה ראית להאמין לאחרונים יותר מן הראשונים משא"כ אם החתו כמ"ש
לקמן בניף ל"א ול"ח ובסי מ"ו סל"ו ונראם פשוע דלא כמג רמ"א בריש דבריו עדים שפעידו כיי לפרש
דינא דגרמי דהא הן מפורשין כפרי שפ"ו בע"א. אלא לדין בפני עלמו כמנו הרמ"א עכ"ל הסמ"ע
מיהו קלת קשם שפר בסר בסר ל"ח כי הרמ"א שאין דען דין עדים זוממין האידנא משום שהוא קנם
ע"ש רש לישג דכאן מיירי שסוציאו ממון על פיהם דנמחייבו ממון ולא קנם כמ"ש (על בשם הסמ"ע
וק"ל: [עון שיעוד. נראה דאינו ר"ל כל דמי שקו אלא קרוב לאומו שיעור. סמ"ע: [נהן תפס. היינו

יצורים

די עיל דים ומיסן דבמסון לא שייך לוסר כאשר זכם ולא כאשר עשה. ולפי זה במקום רלא שייך

די עיל דים ומיסן דבמסון לא שייך לוסר כאשר זכם ולא כאשר עשה. ולפי זה במקום רדעי הגרמי פטורין

החשלוקה: ז) זכן אם תפס כרי עשיך סקסיו דבסוען שעת נגב וכר זאגן לאו בייר אגן אין

חייב כפל. לכאורה תבוה דאיכ עדים זומסין לא יחיינים כלקנה ולא כבאשר זסם כשיעמרו ביר ומחוין. זכו לא יפטלו בהזמה דין מדרבנון לשינורים בייר מומחין, זכו לא יפטלו בהזמה דין מדרבנון ליבעי הנרוה. אלא ודאי דברברים

דרעביינן שליתוריות הייר בפני ביר, ככובות בבייר מומחין, לכן נראה דעיקר הטעם בטוכן טענת גב כיין דבעירני

דרעביינן שליתוריות ביר, ככובות בבייר מומחין, לכן נראה דעיקר הטעם בטוכן טענת גב כיין דבעירני

דרעביינן שליתוריות ביר, ככובות בבייר מומחין ביר ונקס לא מצית אמרה,

דרעב שהפכועה יהי בפני בדי, ככובות בבייר קר שאובין אנחנו כביר מומחון מים בשעה שופשבע שוב

לאו ביר און, ניין החשברעה אינו אלא לצורן כפל שאין דינין אותן לא עישון כלל בהי,

זמטיה לא תחייב פלי: ס) אין מדביארן ביידו. זאם תפס הניזק והומי מהוין מחד מבני לייא סיי מיג ודיל אבל זה לא יכול לחזור ולתפוס מידו מאזר שבא ליי

הרתושן הררץ נכומים אי לפשר לותר שיהיו חוסי סוברין שיטה זו, דהם סוף פייק דב"ק דף (""ם) [ד"]

הרתושין הררץ נכומים אי לפשר לותר שיהיו חוסי סוברין שיטה זו, דהם סוף פייק דב"ק דף (""ם) [ד"]

ד"ה פע לב"ד הדיועות ז"ל, לפ"ג דלמ"ד חני שור לרגלי ומבפה לשיט ,סה ד, א לא לידיר בקום

ע"ש, ומלא קושים דהם ביותן התשום כי היכי דגילות בעי מומחין כיון דיועל דלת ע"י מומחין וכמ"ש

א"כ הוא הגדלות לחודייהו נמי לא בעי מומחין ודלא כפירוש שוהכש"א, אורך לומד דמתופון וחוף מרוע הגדלות לחודייהו נמי לא בעי מומחין ודלא כפירוש שוהכש"א, אורך לומד דמתופון וחייר מגדלות היכ"ן.

ע"י מללת, ודכר שלה בסוד דברי מהרש"א במומר (תקדם ע"ש ולא הדלב ע"ש חה ברוב" לא שיטת הרמצ"ן

והר"ן, וויין ש"ף (תקדט) שכתב על דברי הפת"ע שכתב וחד דעת המתבר והקשה בליו דלא לא לא לא השל לל השום לארת וחוא לב הלאות לל ידי חבלות הוא בעם התמבר בשיעם הרמצ"ף

ע"ב, ע"ש בפקה תשוה לה לברי הסת"ע שתהלב ליום הלאות על ידי חבלות חד בעם התמבר כשים מ"ש בפ"ה מעסהדרון וארט ולדברי הסת"ע. אלל הקשיל לי כיון הרמציה כם היח אוכר בשב מ"ר. פ"ש בפ"ה מסנהסדרון (פירט ורדברי הסמ"מ. אלא דקשיא לי כיון דהרמב"ה (שם היי) סובר דשבת ע"ר. פ"ש בפ"ה מסנהסדרון (פירט ורדברי הסמ"מ. אלא דקשיא שהוא נות, א"ר למה יגרע גדלות הבאות וריפוי דנון ומשמע אפילו מחבלות דלא שכיחי דהיינו מקטישת יד שהוא נות, א"ר למה יגרע גדלות הבאות על ידי חבלות משבת וריפוי שעל ידי חבלות. ולכן נראה מזה כדברי הש"ן דהרמב"ם סבירא ליה דאפינו נתיבות משה"כ

משה"כ. בכתנה דוכתה בשים דסיו דכון לנגב ולמאן ספורון החוקד דכולות פ"י מבלות ול שכיר ולה דכין את בלות החוקד המולד ה

משה"א

רבעינן בגזילות מומחין ולא חששו מטעם שיונעל דלת בפני עושד עולה, כי אפילו אי בעינן מומחין ג"כ לא יגוול כי הגזלן חשוב שתנגזל יבקש מומחין, ושעם זה לא שייך כי אפ במקום מומחין, משארכ הגדואות החטעם הוא כדי שלא וועל דלת בפני לוין ונין הדיטות אפי במקום מומחין, השארכ המלוה לא ידגה להלוות על ספך שיבקש מומחין (דוק וחא בתומים (מקרים), וכ"ב חשיך בסקים היל הקנם מגזילות בנון כפל ארבעה ותמשה היה"ל לא שכיח וכרו, פי דלא שכיח שיהיה בעין שיתחייב כפל שרי והי, אבל הקון גובין דשיין גיב בגזילה דשכיח וכמיש המפ"ג בסקייא: 1) עדים שהעדיו עדות שקר. *א להקטות הוא בני מלקות וניות ומלקות מופון לא מאומים, והא האמרנן בכתובות ריפ א"או ועדות (צי פיצ) בפי רובהת תורה עדים ומכמין למשלומין, וווה הוא דוקא במפון שהייבים מכח מאשר זמם. אבל מפון ודהנא לאו מכר חוד אדמים המלקות ופורן, לקייב הזא הן חייבין אבל מפון המוצר או במקום מומחין ג"כ בהוא משלם ולא לקי לינא מלקות כלל, הרשות בידינו ג"כ לדון מבון אחו (בון איות בקצחית מימן ל"ח (סקיא) הה משום). ומה מוכה כדעת התוסי (כיק ג"כ לדון מבון אחו (בון ל"כ היא המיבין ל"כ היא החייבון ג"כ לדון מבון אחו (בון אות בקצחית מימן ל"ח (סקיא) הה משום). ומה מוכה כדעת התוסי (כיק

קצות
בקלה אתמנימין דהם אם וכור כתוך ארכעה אבות, אלא ודלי ס"ל דאם וכור לא כפי מותחין, וא"כ כיין
דלמוס׳ פשיעה אין מפק מוצא מדי ודאי וא"כ אם וכור לא כפי מותחין. ז, ויש אוסרים דוקא גיילות
דשבידי. כתב הסמ"ם, פארים ז"ל, אכל הסוס׳ (פנהדין ג. א דים שלא) חלקו בפנין אמר וכתבו דוקא גיילות
ע"י תכלות הוא דאין דטין, וזה דעת התחבר שכתב פתם דדטין גילות ומוהרש"א לאדליו ושא) כתב
דראי מכלות הוא דאין דטין, וזה דעת התחבר שכתב פתם דדטין גילות מודייה! כתו שאתרו שם בש"ח
דראי מוכני ושמה ב. א ונתרב דעל הדיות אל האלהיות ותרלות מה כו"ץ ומרשים דונו אילוה אתדיים ביי